

BREDASCHE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS-

Vrijdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

23 Augustus.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, herinneren bij deze allen en een iegelijk, dat bij Publicatie van den 6den Augustus 1819 het afsteken van vuurwerken, het werpen van Zwerwers en Voetzoekers, het lossen van Schietgeweer, en het loopen met brandend Piktouw op dezer Stads-Straten, Markten en Pleinen is verboden, op eene boete van zes gulden of eene gevangenis van drie dagen.

Met waarschuwing, dat de Kommissaris van Policie, en de Koninklijke Maréchaussées zijn gelast om op den aanstaanden Geboorte-Verjaardag van Zijne Majesteit den Koning toe te zien en te waken, dat deze verordeningen door niemand worden overtreden.

BREDA, den 22. Augustus 1839.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van dezelve,
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 20sten Augustus.

Ook de bijzondere berigten uit Bordeaux komen thans overeen dat de hertog en hertogin van Orleans met bliken van genegenheid en gejuich zijn ontvangen, maar te gelijkertijd zouden zij veel neerslagtigheid onder de onderscheidene klasse van bevolking kunnen opmerken, terwijl in al de aanspraken aan den hertog, steeds toespelingen waren gemaakt op den kwijnenden staat van den handel. In de aanspraak van den maire, heette deze het vorstelijk paar welkom, als hetwelk op het noodgeschrei der lijdende bevolking zijne schreden naar Bordeaux bespoedigd had, om te kunnen zeggen, dat het met eigen oogen had gezien. In zijn antwoord betreurde de hertog dat hij bij zijn eerst bezoek in eene stad, op welke Frankrijk roem draagt, haar aan het lijden ten prooi vond. Zijne betrekking had hem vreemd gelaten aan de oorzaken van het lijden, en belette hem alle regtstreeksche werking op het hulpmiddel dat men verlangde; maar diezelfde betrekking had het hem ten pligt gesteld, om nauwkeurig alles te onderzoeken en te leeren kennen wat den tegenwoordigen staat en de toekomst van Bordeaux betrof, daar hij, gelijk de maire te regt aangemerkt had, bovenal de waarheid zocht, als de eenige grondslag voor hechte en duurzame betrekkingen. Thans, nu de koning, door de staatszorgen verplicht een steeds geliefkoosd ontwerp op te geven, hem in zijne plaats zond, bevond de hertog zich met aandoening te midden der nijverige bevolking, wier pogingen steeds gestrekt hadden om de constitutionele vrijheid met de orde te verbinden en de beginselen te ondersteunen, die de koning sedert negen jaren verdedigde op den troon waarop de nationale wil hem geplaatst had. In dezelfde beginselen opgevoed, deelde de hertog volkomen het gevoel der Bordeauxsche bevolking. Zijne liefde voor Frankrijk's grootheid zou hem steeds zich doen aansluiten aan al de pogingen tot bevordering van den bloei der stad. — Men heeft opgemerkt dat in geen der aanspraken regtstreeks over de suikerkwesie gesproken is.

De hertog en hertogin van Orleans hebben last gegeven om over eene som van 40,000 fr. tot lossing van verpande goederen der behoeftige klassen van Bordeaux te beschikken.

— Het gerucht van nieuwe verdeeldheid in den raad en van de daarop gevolgde demissie des admiraals Duperré wordt bepaald tegengesproken.

— De *Constitutionnel* verzekert, dat de generaal Baudrand als buitengewoon gezant naar Konstantinopel zou gezonden worden, om den sultan met zijne komst op den troon geluk te wenschen. De admiraal Roussin scheen, als gewoon gezant, niet aan al de eischen van het tegenwoordig oogenblik te voldoen, terwijl deze keus aanduidde, dat de generaal den admiraal later als gezant wel eens zou kunnen vervangen.

— Men wil hier dat de reis van den koning en de koningin der Belgen naar Engeland, in het bijzonder zou ten oogmerk hebben om eene verzoening te bewerken tusschen de koningin Victoria en hare moeder, de hertogin van Kent, wier beider staatkundige inzichten thans zeer uiteenliepen en tot eene groote verwijdering hadden geleid. Ook zou koning Leopold het huwelijk trachten te bevorderen van de koningin met den Prins Albert van Saksen-Coburg, zoon van den regerende hertog.

— Uit Toulon wordt geschreven, dat het gerucht daar liep, dat een vice-admiraal het opperbevel zou bekomen over de beide scheepsafdeelingen die men thans in den Levant onder de schout-bij-nachten Lalande en Lasusse vereenigt. Men stelde steeds alles in het werk om zeelieden te werven, maar het getal dat zich aanbood was zeer gering.

— Op het ministerie van marine heeft men een ontwerp opge maakt om het kader der zee-officieren met 10 korvets-kommandanten, 50 luitenanten en 50 vaandrijs, te vermeerderen.

— De berigten van de spaansche grenzen loopen min of meer uiteen. Terwijl het *Mémorial des Pyrenées* van den 17den, in een naschrift, zegt, dat al de provincien zich tegen Maroto verklaard hadden, verscheiden fortten zich reeds aan de opstandelingen hadden overgegeven en de officieren van troepen voor Guypazcoa Maroto voor verrader hadden verklaard; de *Sentinelle des Pyrenées* zegt, dat de baskische bataillons zich ten voordeele van Maroto bleven verklaren. Evenwel voegt dit blad er bij, dat het, in weerwil van de verschillende tijdingen uit de provincien en van de grenzen, verzekeren, dat de tegenstanders van Maroto welberaden hun ontwerp zochten door te zetten; dat zij zich reeds meester gemaakt hadden van Elisondo, Vera, Zugamurdy en Lesaca.

De bijzondere berigten uit Bayonne van den 17den luiden in denzelfden geest. In deze wordt nog gemeld, dat het 5de bataillon van Navarre geneigd zou geweest zijn om zich weder te onderwerpen, toen de plotselinge komst van het 12de bataillon hetzelfde van besluit deed veranderen. Don Carlos had den 14den Esteban verlaten, om de Navarresche bataillons in de vallei van Ulzama in oogenschouw te nemen en door zijne tegenwoordigheid hen te weerhouden van met de opstandelingen gemeene zaak te maken. De houding van den pretendent schijnt onverklaarbaar, ten zij men hem dwingt eene geveinsde rol te spelen.

Uit Madrid wordt van den 13den geschreven, dat Espartero den 10den aan het hoofd zijner troepen te Vittoria is binnenge trokken. De Courant van Madrid houdt een bulletin van Espartero nopens zijn marsch van Amurrio naar Vittoria, werwaarts hij gekomen was zonder tegenstand te ontmoeten, hoewel hij die van de zijde van Maroto verwacht had. Men wilde dat de christino's thans het fort Guevarra zouden gaan belegeren.

— Ter betrze van heden (20 Augustus) waren genoteerd: 3 pCt. 112,65; 3 pCt. 80,60; Nap. r. 101,05; Sp. Ardoin 195%; Rom. L. 102%.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 19den Augustus.

HH. KK. HH. prins en prinses Albert van Pruisen zijn den 17 dezer uit Silezie te Berlijn teruggekeerd.

Z. M. de koning van Pruisen heeft den 4 dezer de Koninklijke Saksische familie te Piltitz met een onverwacht bezoek verrast.

— Bij den Zwitserschen Landdag heeft, in de zitting van den 12 dezer, de herziening van het bondsverdrag weder het onderwerp der beraadslagingen uitgemaakt, en heeft inzonderheid de heer C. Pfyster, namens het kanton Lucerne, op de afdoening dezer zaak aangedrongen. Door het uiteenloopen der stemmen is men echter ook nu weder tot geen bepaald besluit gekomen.

— De *Müncher Politischer Zeitung* behest het volgend schrijven uit Jassij van den 20sten juli: » Het russische leger heeft zich aan onze grenzen verzameld en de volgende stellingen ingenomen: Het zesde korps, onder bevel van den generaal Lieder, bestaande uit

Twee divisien infanterie en eene divisie kavallerie, met de noodige artillerie, staat te Kischnew, Ismael en Kilia; tien regimenten kozakken, onder bevel van den hetman *Wusilenskie*, zijn te Skularij en langs de Pruth gekantonneerd; eene divisie infanterie van het derde legerkorps staat te Dubossarij; acht regimenten onder het bevel van den generaal, *baron von Osten-Sacken*, zijn te Akjer-man en Bender, en drie divisien infanterie, eene divisie kavallerie met reserve artillerie, onder den generaal, *baron Rüdiger*, staan van Kiew tot Kamieniez-Podolski geëchelonneerd. Te Kischnew zijn de pontons, waarvan de helft naar het eiland Sulina wordt overgebracht, zoodat het legerkorps van den generaal *Wreders*, na ontvangen bevel zich binnen 24 uren kan vereenigen en over den Donau trekken. Grootte magazijnen met levensmiddelen, forage en munitie zijn te Kilia, Ismael en Kischnew aangelegd. Eene russische flotille uit ligte vaartuigen bestaande, ligt aan de Donau-monden voor anker.

ENGELAND.

LONDEN, den 19den Augustus.

Minister *lord Palmerston* heden op het bureau van de buitenland-sche zaken, met de gezanten van Rusland, Oostenrijk en Turkije gearbeid had, zijn van gouvernementswege weder depeches naar onze gezanten te Konstantinopel en St. Petersburg afgezonden.

In den *Courier* leest men het volgende: Sommige onzer bla-den laten zich met veel scherpzinnigheid over de oostersche kwestie uit; wij voor ons beweren niet de gaaf te hebben om in de toekomst te zien, of te kunnen raden hoe de ontwikkeling zal zijn. Engeland en Oostenrijk wenschen vanig om het overschot van het turksche rijk naar verrijking te bewaren. Frankrijk en Rusland hebben bijzonder en tegenovergestelde belangen. Men kan zeggen dat de oederkening van Egypte en zijn zoon al het materieel van de turksche magt in handen hebben, terwijl te Konstantinopel een kind op den troon zit, die naar al het geen men verneemt, niets van zijns vaderzegenie geërfd heeft, en die door ministers schijnt ongevou, waarvan sommige voor het belang van Egypte, andere voor dat van Rusland zijn, weder andere in dat van Frankrijk, maar geen voor zooveel men weet, in het belang van zijnen soeverein.

Volgens een brief uit Alexandrie van den 2den had de britsche stoomboot *Gulfana* aldaar depeches voor den consul-generaal overgebracht, en zou de britsche kapitein *Walker* aan boord nemen, opdat deze zich op zijn gedrag te Konstantinopel zou kunnen verantwoorden. De *Devonport Telegraph* vermeldt dat de stoomboot *Cymete* in de nacht depeches voor *lord Hay* naar St. Sebastian overgebragt heeft, die betrekking zouden hebben op eene schikking van de spanische zaken.

Tijdingen uit Lissabon van den 12den houden niets bijzonders behalve de voorname klachten over den ellendigen staat van de portugalsche zaken.

De notering van heden ter beurze 3 pCt. gec. 91½; Ned. 2½ pCt. 54; drie achttien dit 5 pCt. 103½; Spanje 19¼; Portugal 29½.

BELGIË.

BRUSSEL, den 21sten Augustus.

Het Handelsblad dezer stad vermeldt dat de heer *Dubus de Ghin* zich binnen weinige dagen naar 's Hage begeeft, om aldaar een gehoor bij den koning der Nederlanden te hebben van welks uitslag het afhangen zou, of de heer *Dubus* de betrekking van belgische gezant te 's Hage zal aanvaarden.

Uit Frankfurt heeft men hier vernomen, dat de heer *Lehagu*, die zijn geloofsbrieven bij de bondvergadering te hebben ingediend, Frankfurt verlaten had, om zijne zending bij andere duitsehe staten te vervullen.

In sommige Belgische steden en dorpen geeft men zich bij voortdureng veel moeite, om onderteekeningen voor petitiën aan Koning *Leonard* op te verzamelen, op de wegzending der tegenwoordige ministers wordt aangedrongen, te verwerven. Uit eene daaromtrent in de dagbladen geplaatste briefwisseling blijkt, dat de burgemeester, de schepenen en hier-grootste gedeelte der raden van de gemeente Molendreef, nabij Brussel, zich tot het onderteekenen van zulk een verzoekschrift hebben laten overhalen.

De Ardoins waren heden te Antwerpen genoteerd tegen 18 en zestigste.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Augustus.

Heden wordt alhier met het nitaken der Vaderlandsche vlag en het honden eener groote parade van het garnizoen de 3de veldartillerie, van *Z. K. H. William Frederik Nikolaus Albert*, zoon van *Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden*.

Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden wordt op heden of morgen in de residentie tegen verwacht.

— Uit 's Gravenhage meldt men, dat bij gelegenheit van den vierdag des Konings, op aanstaanden Zaterdag, in de kerken der verschillende Gezindheden, des morgens ten 10 ure, eene plechtige goddienst zal gehouden worden, om den zegen des Allerhoogsten af te smeken over het leven en de gezondheid van het geëerbiedigd en geliefd Opperhoofd van den Staat. Daarna zal er namde worden gehouden. Des avonds zullen het Kleine Vorchout, de maan van het Bosch tot de boschwachterswoning, eenige andere gedeelten van het Bosch en de societeitstent verlicht zijn, gelijk mede een eerehoog, bij genoemde woning, waar de muziek der stedelijke schutterij zich zal laten hooren.

— Volgens een schrijven uit 's Hage in het Handelsblad voorkomende, zou het vertrek van den heer *Falck*, als gezant te Brussel, reeds eene bepaalde zaak zijn; er werd althans verzekerd, dat Z. Exc. reeds naar eene woning aldaar zou hebben omgezien.

— Dezer dagen is in de residentie aangekomen de Raad van Indie, de heer *van Zevenhoven*. Het verdient inderdaad opmerking, dat er zich op dit oogenblik, drie raden van Indie in ons vaderland bevinden; namelijk de generaal-majoor *hr. Nahuys van Burgst*, de heer *J. C. Reynst* en de heer *van Zevenhoven*.

— Uit 's Bosch schrijft men van den 20sten Augustus:

— Gisteravond even voor half negen ure ontstond er brand in den koorn-windmolen *de Waarborg*, staande aan de oostzijde van de Hinthamerpoort in het bastion Hintham, en behoorende aan *P. Teeuwen*, mt. broodbakker en *J. Hermans*, molenaar, en welke brand zoo plotseling toenam (en dat zeer opmerkelijk is) dat men den brand ontdekkende, den geheelen molen van boven tot beneden in volle brand zag, en er geene mogelijkheid bestond om die te blusschen, daar het zeer sterk waaide; gelukkig dat de wind zuidwestelijk was, zoodat die van de stad afwaarde, en men voor de nabijstaande gebouwen niets te vreesen had. Om kwartier na twaalf ure was al het op den grond liggende hout uitgebluscht. Die molen was in de Brusselsche waarborg-maatschappij verzekerd voor eene somma van zes duizend en drie honderd guldens. Men heeft volstrekt niet kunnen ontdekken hoe die brand is ontstaan.

— Het dagblad *de Nederlander* behelst het volgende:

— Sedert lang heeft men gesproken van het oprigten van matigheids-genootschappen tot wering van sterke dranken. Thans wil men stellig weten, dat er bereids van gouvernementswege, als andersins, maatregelen beraamd worden, om het gebruik van gebrande wate-nen zooveel mogelijk te keer te gaan, en in stede daarvan bierhuizen op te rigten. Een ieder zal worden uitgenoodigd, lid van genoemde genootschappen te worden. Wij wenschen van harte, dat dit berigt zich spoedig moge bewaarheid zien.

— Te Dordrecht is den 19den met het beste succes van de werf *de Meriede*, toebehoorende aan de scheepbouwmeesters *C. Gips en Zonen*, te water gelaten het voor de vaart op de Oost-Indie gebouwde fregatschip *Ida Willemina*, gevoerd zullende worden door kapitein *P. Romijn*. En is onmiddellijk daarna op gezegde werf de kiel opgehaald voor een fregatschip van circa 400 lasten genaamd *Polus*.

— Op Dingsdag, den 13den H., heeft er in de menagerie van den heer *Cl. van Aken* te Rotterdam, bij gelegenheit van de voeding der dieren, bijna een schroomelijk ongeluk plaats gehad, te weten: der Boa Constructor een levende bok door een der oppassers zullende toegereikt worden; had laatsgenoemde de onvoorzigtigheid, bij het openen der kist, waar de slang in besloten was, niet spoedig genoeg haar den bok toe te werpen, waarop de slang, die 3 maanden ge-vast had, en woedend vanderhonger was, op eens op den oppasser aanschoot en diens arm zoo geklemd hield, dat hij gewis een slagtoffer zou geworden zijn, ware het niet, dat de heer *van Aken* ter tijt geroepen, de koelbloedigheid en onverschrokkenheid gehad had, de slang aan te vatten; zij den strot te trappen en met behulp van drie of vier knechts, te noodaken 25 minuten te daken overen. De man is dedelijk onder geneeskundige behandeling gekomen en bevindt zich thans niet alleen buiten gevaar, maar doet zijn gewonen dienst weder.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOOM, mijne hartelijke geliefde Echtgenoot *W. S. A. JALINK*, *A. BROESE VAN GROENOU*, 21 Aug. 1839.

TE KOOP:

Een geriefelijk sterk KARBEHE op RIEMEN, met solide VEEREN en TUIG, voor een PAARD. Te be-vragen bij *J. v. d. PAS*, in het *Tilburgsch Koffiehuys*, te Tilburg.